

Den 28. januar 2010

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af Asylcenter Avnstrup den 16. november 2006

OPFØLGNING

J.nr. 2006-2720-649/KB1

Den 6. maj 2008 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 16. november 2006 af Asylcenter Avnstrup. I rapporten bad jeg om nærmere oplysninger mv. vedrørende nogle forskellige forhold.

I den anledning har jeg fra Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration modtaget et brev af 17. november 2008 vedlagt et notat af samme dato. Notatet indeholder oplysninger fra Dansk Røde Kors og bemærkninger fra henholdsvis Udlændingesservice og ministeriet til de spørgsmål der er stillet i rapporten. Jeg har også modtaget et brev af 11. januar 2010 fra ministeriet.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 4.3.1. Handicaptilgængelighed

Dansk Røde Kors havde bemærket at der er enkelte områder som kørestolsbrugere ikke har adgang til, bl.a. lægeklinikken.

Jeg bad om at få oplyst om der – som følge af den manglende adgang til bl.a. lægeklinikken for kørestolsbrugere – er begrænsninger i sundhedstilbudene til denne patientgruppe i forhold til de øvrige beboere på Asylcenter Avnstrup. Jeg ønskede også oplyst hvilke mindre huse på området – ud over lægeklinikken – kørestolsbrugere ikke har adgang til.

Dansk Røde Kors har hertil oplyst at sundhedstilbudet er det samme for denne gruppe som for de øvrige beboere, og at sundhedstilbudet er tilpasset den enkelte. Der er med finansiering fra Udlændingesservice ansat ekstra personale (en hjælper og en sygeplejerske) som har fokus på og ekstra opmærksomhed rettet mod de personer der bor på centret på grund af deres fysiske handicap. Det tilstræbes at disse beboere i deres hverdag ikke påvirkes i negativ retning i form af en sygeliggørelse af deres helbredssituation i øvrigt. Man forsøger derfor at støtte beboerne i deres ressourcer således at de kan tage ansvaret for eget liv.

Dansk Røde Kors har oplyst at der ikke er kørestolsadgang til to beboelsesbygninger (bygning 15 og 16) samt til børnehaven/klubben.

Udlændingesservice og ministeriet har ikke haft bemærkninger til det som Dansk Røde Kors har oplyst.

Jeg har noteret mig oplysningerne om at sundhedstilbudet er det samme for beboere der anvender kørestol, som for øvrige beboere. Jeg går i den forbindelse ud fra at det er sikret at alle beboere, herunder kørestolsbrugere, rent faktisk og praktisk kan gøre brug af sundhedstilbudet.

Herefter foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet.

Ad punkt 6.3. Antal elever, lærere, undervisning mv.

Jeg bad om at få oplyst om der var fundet en løsning på et problem der var opstået for to elever. Eleverne fik eneundervisning – dog ikke i fuldt omfang – fordi de ikke trivedes i deres klasser.

Dansk Røde Kors har oplyst at det ene barn er tilbage i almindelig undervisning, og at det andet barn ikke længere opholder sig hos Dansk Røde Kors.

Oplysningerne har ikke anledning til bemærkninger fra Udlændingesservices og ministeriets side.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke mere i den anledning.

Ad punkt 6.4. Børn med særlige behov

Jeg anmodede om oplysning om i hvilket omfang børn i 2006 og 2007 havde behov for specialundervisning efter § 7 i bekendtgørelse nr. 622 af 30. juni 2003 om undervisning og aktivering mv. af asylansøgere m.fl. Jeg bad herunder om oplysning om i hvilket omfang specialundervisningen var affødt af en situation omfattet af bekendtgørelsens § 15, stk. 5. Jeg anmodede også om oplysning om i hvilket omfang disse børn modtog den nødvendige specialundervisning, og hvor de modtog den.

Af ministeriets notat af 17. november 2008 fremgår om dette spørgsmål følgende:

”Dansk Røde Kors har oplyst, at al undervisning i 2006/2007 foregik på Parkskolen – dette gælder også specialundervisningen. Dansk Røde Kors har desuden oplyst, at der fra august 2007 i højere grad blev udsluset børn til den almin-

delige folkeskole, og det betød, at specialindsatsen for de resterende elever på skolen blev intensiveret.

Udlændingesservice har forespurgt Dansk Røde Kors, om der i den nævnte periode har været børn i skolen, som modtog specialundervisning, herunder om undervisningen var omfattet af undervisningsbekendtgørelsens § 15, stk. 5.

Dansk Røde Kors har oplyst, at eftersom Parkskolen er lukket, og det dengang ansatte personale ikke længere er ansat i organisationen, er det ganske vanskeligt at besvare spørgsmålet. Dansk Røde Kors har imidlertid oplyst, at der fra perioden maj til december 2007 er identificeret ét barn, der havde behov for specialundervisning på grund af ordblindhed. Der blev iværksat specialundervisning på Parkskolen for den pågældende elev. Der er i samme periode identificeret ét barn, der fik iværksat særlige foranstaltninger, der formodentlig var begrundet i elevens adfærdsmæssige problemer. Situationen var imidlertid ikke omfattet af undervisningsbekendtgørelsens § 15, idet barnet fortsat blev undervist på Parkskolen, men som foranstaltning var forældrene til stede under undervisningen.

Udlændingesservice har alene til det af Dansk Røde Kors anførte bemærket, at oplysningerne – på baggrund af skolens lukning og vanskelighederne med at tilvejebringe disse – kan være behæftet med en vis usikkerhed, ligesom det ikke kan udelukkes, at der kan have været flere elever, der havde behov for specialundervisning i perioden end de af Dansk Røde Kors nævnte.”

Jeg har ikke grundlag for at foretage mig mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad punkt 6.6.1. Hjemmeundervisning. Tilsyn

Jeg bad om at få oplyst de nærmere regler som danner grundlag for tilsynet med hjemmeundervisning.

Ministeriet har i notatet af 17. november 2008 oplyst følgende:

”Børn, der har søgt asyl i Danmark, er omfattet af undervisningspligten som nævnt i folkeskolelovens § 32, jf. lovbekendtgørelse nr. 1049 af 28. august 2007. Det fremgår af folkeskoleloven, at der kan foretages hjemmeundervisning af børn i medfør af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (friskoleloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 891 af 8. juli 2007.

Af friskoleloven fremgår det, at kommunalbestyrelsen skal underrettes, inden hjemmeundervisning påbegyndes, og at kommunalbestyrelsen skal foretage tilsyn.

Udlændingesservice har indgået aftale med de kommuner, der er værter for en asylskole, om at føre tilsyn med undervisningen i henhold til principperne i friskoleloven.

Udlændingesservice har i kontrakten med Dansk Røde Kors aftalt, at Dansk Røde Kors skal føre tilsyn med hjemmeunderviste børn.

Dansk Røde Kors har oplyst, at tilsynet foretages af skolelederen. Tilsynene gennemføres som samtaler med eleven, dennes forældre og underviseren. Såfremt skolelederen vurderer, at eleven ikke er i god udvikling, foretages yderligere tests.

Udlændingesservice er blevet opmærksom på, at tilsynet med de hjemmeunderviste fremover formentlig tillige bør ligge hos de respektive kommuner. Udlændingesservice vil undersøge dette nærmere, og – såfremt det findes hensigtsmæssigt – arbejde på en sådan løsning.”

I brevet af 11. januar 2010 har ministeriet efter anmodning fra mig supplerende oplyst følgende:

”Udlændingesservice har ved e-mail af 18. december 2009 til ministeriet oplyst, at da der i forbindelse med høringen af Dansk Røde Kors kun var ét tilfælde af børn, der blev hjemmeundervist, har Udlændingesservice ikke foretaget sig yderligere på denne baggrund, idet der ikke sås at være behov herfor.

Ministeriet skal bemærke, at ministeriet kan tilslutte sig Udlændingesservices konklusion.”

Jeg er ikke bekendt med hvor mange børn af asylansøgere der for tiden modtager hjemmeundervisning. Jeg må dog gå ud fra at spørgsmålet om hjemmeundervisning og dermed spørgsmålet om et eventuelt tilsyn hermed vil opstå af og til. En eventuel forpligtelse til at føre tilsyn med hjemmeundervisning er uafhængig af antallet af børn der modtager undervisningen. Hertil kommer at eventuelle tilsynsmyndigheder – de respektive kommuner som anført af Udlændingesservice – ikke kan opfylde deres tilsynsforpligtelse medmindre de får underretning om at et barn hjemmeundervises.

Af hensyn til de enkelte børn – uanset hvor mange der måtte være tale om – og af hensyn til eventuelle myndigheders muligheder for at kunne opfylde deres forpligtelser, er det efter min opfattelse vigtigt at Udlændingesservice og Dansk Røde Kors har klarhed over hvilken eventuel myndighed der skal adviseres, når situationen med hjemmeundervisning opstår. Det bør således klarlægges hvilken myndighed der måtte være tilsynsmyndighed for hjemmeundervisning af børn på Asylcenter Avnstrup (og på andre centre og indkvarteringssteder). Jeg henstiller derfor til Udlændingesservice og ministeriet at undersøge og klarlægge spørgsmålet om tilsynsmyndighed nærmere. Jeg beder om at ministeriet underretter mig om resultatet af undersøgelsen.

Ad punkt 9.3.1. Behandling af børnene

Af retningslinjer for sundhedsbehandling af voksne asylansøgere mv. fremgik det at der ville blive udarbejdet særskilte retningslinjer for sundhedsbehandling af asylansøgerbørn. Jeg anmodede om at modtage kopi af sådanne retningslinjer.

Med brevet og notatet af 17. november 2008 sendte ministeriet mig kopi af retningslinjer for sundhedsbehandling af asylansøgerbørn udarbejdet af Udlændingesservice den 20. december 2006.

Af retningslinjerne fremgår det bl.a. at anerkendelsen af retten til sundhedsbehandling og princippet om ligebehandling i praksis har den betydning for administrationen af bevilling af sundhedsydelse efter udlændingeloven at asylansøgerbørn mv. gives samme ret til forebyggende sundhedsordninger og sundhedsbehandling som herboende børn.

Jeg foretager mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om retningslinjer for sundhedsbehandling af asylansøgerbørn.

Efter min afgivelse den 6. maj 2008 af den endelige rapport modtog jeg oplysninger fra en speciallæge i børne- og ungdomspsykiatri. Speciallægen fandt at der var en fejlagtig oplysning i rapporten. Speciallægen henviste til at det i rapporten var angivet at sundhedsklinikken på centret havde oplyst at der kun var en måneds ventetid på en børnepsykiatrisk undersøgelse af børn fra centret. Speciallægen oplyste at børnene ikke blev henvist til undersøgelse, og at længden af ventetiden derfor er "lige gyldig". Ved fremsendelsen orienterede speciallægen mig samtidig om en rapport "Børnepsykiatrisk børnepsykologisk undersøgelse af 6 asylbørn" der var udgivet i oktober 2007 af en gruppe af speciallæger og psykologer.

Jeg sendte henvendelsen videre til Udlændingesservice og bad om at Udlændingesservice inddrog oplysningerne i de bemærkninger som Udlændingesservice ville sende til den endelige rapport.

Ministeriet har i notatet af 17. november 2008 anført følgende oplysninger:

"Dansk Røde Kors har bemærket, at de 6 undersøgte børn ifølge rapporten selv ikke er udvalgt repræsentativt for børn på asylcentre. Dansk Røde Kors er derfor af den opfattelse, at undersøgelserne på ingen måde er egnede til at danne baggrund for en vurdering af, om børn fra Asylcenter Avnstrup henvises til psykiater i fornødent omfang.

Dansk Røde Kors har endvidere oplyst, at organisationen ikke udarbejder statistik på børn henvist til de forskellige behandlinger/foranstaltninger.

På baggrund af oplysninger fra sundhedsklinikken i Avnstrup blev 5 børn henvist til børnepsykiater i 2007 og 2008.

Derudover er 22 børn henvist til undersøgelse og behandling hos psykolog i 2007 og 2008.

Børn henvises generelt til børnepsykiatrisk undersøgelse/behandling, i det omfang det fra lægelig eller psykologside anbefales.

Børn, der har symptomer på fysisk, psykisk eller social mistrivsel, drøftes efter aftale med deres forældre på et tværfagligt møde, hvor der deltager sundhedsplejerske, pædagoger og de lærere, som har daglig omgang med barnet. På mødet deltager desuden en psykolog og en socialrådgiver.

Når der henvises få børn til børnepsykiatrisk undersøgelse og behandling, skyldes det, at man ud fra en individuel vurdering finder, at den behandling og de foranstaltninger, der skal iværksættes, i mange tilfælde har anden karakter.

Der kan være tale om behandling hos psykolog, speciallæge, specialundervisning i eller udenfor Dansk Røde Kors' skoler, støtte i hjemmet eller legestuen. Som det fremgår af E.O.'s rapport, inddrages kommunerne i en lang række af de sager, der omhandler børn.

Herudover giver brevet fra [speciallægen; min bemærkning] ikke Dansk Røde Kors anledning til yderligere kommentarer.

Bemærkninger.

Udlændingesservice og Integrationsministeriet har ikke bemærkninger til det af Dansk Røde Kors oplyste. Udlændingesservice kan imidlertid supplerende oplyse, at asylansøgerbørn tilbydes samme behandling som danske børn. Dette gælder også behandling hos børnepsykolog eller -psykiater.

Der henvises generelt til de af Udlændingesservice udarbejdede Retningslinier for sundhedsbehandling af asylansøgerbørn mv. af 20. december 2006. Heraf fremgår, at operatørerne umiddelbart kan tildele asylansøgerbørn 3 konsultationer hos en børnepsykolog eller børnepsykiater. Disse konsultationer finansieres af operatørerne. Konsultationerne kan tildeles, hvis der er foretaget en lægelig vurdering af, at behandlingen er nødvendig.

Ved yderligere behov for behandling skal Udlændingesservice søges herom. Ansøgningen skal være vedlagt dokumentation for, at de første 3 konsultationer er afholdt samt en begrundelse for det fortsatte behandlingsbehov.

Udlændingesservice har i øvrigt bemærket, at 5 af de 6 børn i undersøgelsen blev identificeret af Dansk Røde Kors. Efter omtalen i medierne i efteråret har Ankestyrelsen undersøgt de konkrete sager, og det er Ankestyrelsens generelle indtryk, at både kommuner og Dansk Røde Kors har været opmærksomme på børnene, og at den rigtige hjælp er givet.”

Jeg har i tilknytning til min inspektion af Asylcenter Avnstrup ikke grundlag for at foretage mig mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad punkt 10. Flytning mellem centre

Jeg havde noteret mig at Udlændingesservice har mulighed for at træffe beslutning om indkvartering på et andet (slags) center end det der umiddelbart vil følge af den aktuelle indplacering i de forskellige asylfaser.

Jeg bad om nærmere oplysning om hvor alvorlige sygdomme (somatiske og psykiske) der skal være tale om før der efter praksis er mulighed for flyttestop. Jeg spurgte i den forbindelse om det er den samme praksis som danner grundlag for flyttepåbuds-

sagerne efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7? Jeg bad endvidere om at få oplyst om Udlændingesservice får kendskab til ansøgere for hvem et flyttestop kan være relevant og hensigtsmæssigt, på anden måde end ved at modtage indstilling herom fra Dansk Røde Kors.

Endvidere anmodede jeg om at få oplyst om Udlændingesservice og ministeriet vejleder asylansøgere om denne mulighed for flyttestop og i bekræftende fald i hvilke situationer. Endelig bad jeg om oplysning om hvorvidt der kan sættes en spærre på grundlag af andre oplysninger end sundhedsmæssige.

Som svar herpå oplyste ministeriet i notatet af 17. november 2008 følgende:

"Anmodninger om flyttestop formidles typisk af operatørerne, men anmodningerne kan tillige komme fra den enkelte ansøger selv eller dennes partsrepræsentant. Anmodningerne kan fremkomme på et hvilket som helst tidspunkt under en persons indkvartering, men det er ofte i forbindelse med planlægning af en konkret flytning, at sådanne henvendelser modtages. Efter samråd med beboerne indstiller Dansk Røde Kors til Udlændingesservice, at flyttestoppet gennemføres.

Udlændingesservice kan vælge at lade en person blive boende på et center af flere forskellige årsager. De typiske årsager er imidlertid en igangværende behandling på et nærliggende hospital, at familiens børn er optaget i den lokale folkeskole, eller at der er herboende familie i nærheden af den pågældendes nuværende center.

Det er således ikke nødvendigvis graden af den pågældendes sygdom, der afgør, at en person ikke kan flyttes til et andet center, men det forhold, at der er en behandling i gang, som består af en række behandlinger på det samme behandlingssted, som det ikke er hensigtsmæssigt at lade fortsætte på et andet behandlingssted. Et flyttestop på baggrund af igangværende behandling kan således også have midlertidig karakter, indtil behandlingen er tilendebragt.

Det blev oplyst under inspektionen, at Udlændingesservice har et it-baseret indkvarteringsystem (ISYS). I dette system kan Udlændingesservice sætte en spærre og derved give en person medicinsk flyttestop. Der foretages spærring, hvis en person er i et sundhedsmæssigt behandlingsforløb, og en flytning derfor er uhenigtsmæssig, f.eks. i forbindelse med graviditet eller sygdom, som f.eks. tuberkulose. Et medicinsk flyttestop sker altid i samarbejde med den enkelte ansøger.

Dansk Røde Kors har den 19. december 2007 oplyst, at Dansk Røde Kors i forbindelse med sundhedsbehandling orienterer om muligheden for flyttestop, når det er aktuelt. Det sker særligt i forbindelse med forestående fødsler, smitsomme sygdomme eller igangværende udredninger, der må antages at blive forsinkede.

Udlændingesservice underviser nyankomne asylansøgere på asylansøgerkurset i Center Sandholm. Udlændingesservice orienterer i den forbindelse om, at det er Udlændingesservice, der beslutter, hvor de pågældende skal bo. Udlændingesservice orienterer imidlertid også om, at såfremt de pågældende har særlige ønsker til, hvilket center de skal bo på, vil Udlændingesservice – i det omfang det er muligt – tage hensyn hertil. Der vejledes ikke om flyttestop som begreb, idet dette er den rent tekniske håndtering i disse sager, idet en person markeres med et 'flyttestop' i indkvarteringssystemet for at undgå, at en person, der skal blive boende på centret, alligevel flyttes.

Rådgivning af asylansøgere er endvidere omfattet af ministeriets resultatkontrakt med Dansk Flygtningehjælp. Dansk Flygtningehjælp vil således kunne være asylansøgerne behjælpelig med rådgivning og støtte, for så vidt angår reglerne om flytning mellem centrene. Dansk Flygtningehjælp rådgiver således asylansøgere i alle faser af asylsagsbehandlingen – såvel ved generelle som ved individuelle rådgivninger. Integrationsministeriet yder ikke herudover særskilt vejledning om reglerne vedrørende flytning mellem centrene.

Udlændingesservice kan i højere grad imødekomme ønsker vedrørende indkvarteringen for personer, der ikke er meddelt flyttepåbud, end i sager, hvor der er meddelt flyttepåbud, hvor det er udgangspunktet, at personer, der f.eks. ikke medvirker til deres udsendelse, skal indkvarteres på et udsendelsescenter.”

Jeg har taget oplysningerne til efterretning, og jeg foretager mig herefter ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad punkt 13.2. Oversættelse af afgørelser

Som det fremgik af rapporten af 6. maj 2008, blev jeg i dagene efter inspektionen kontaktet af beboere fra Asylcenter Avnstrup. Nogle beboere nævnte under deres samtale at de ikke modtog tilstrækkelig hjælp til at få oversat de afgørelser som de havde modtaget fra udlændingemyndighederne. Afgørelserne var skrevet på dansk. Ofte fik beboerne alene oplyst konklusionen i afgørelsen uden angivelse af en eventuel klagevejledning.

På grundlag af oplysninger fra Udlændingesservice forstod jeg det således at Udlændingesservice foranstalter en oversættelse af et afslag på asyl, og at Flygtningenævnet enten på stedet – og ved hjælp af tolk – afsiger nævnets afgørelse om asyl eller anmoder politiet om at forkynde afgørelsen, igen ved hjælp af tolk.

Umiddelbart syntes problematikken om oversættelse at knytte sig til de øvrige afgørelser som ansøgerne kan modtage, således afgørelser efter udlændingelovens § 42 a, stk. 10, om kostpenge, og udlændingelovens § 42 a, stk. 7, om flyttepåbud. Herudover ville der formentlig også kunne være tale om afgørelser om opholdstilladelse på andet grundlag end asyl.

Jeg anmodede Udlændingesservice om en udtalelse om hvorvidt der påhviler Udlændingesservice en retlig forpligtelse til at lade afgørelser oversætte, og i bekræftende fald oplysninger om hvorledes Udlændingesservice efterkommer denne forpligtelse.

Ministeriets notat af 17. november 2008 indeholder meget fyldige bemærkninger til spørgsmålet om udlændingemyndighedernes retlige forpligtelse til at lade afgørelser oversætte.

Problemstillingen om oversættelse af afgørelser er også relevant på andre områder end det udlændingeretlige. Således undersøger jeg også for tiden udenlandske indsattes mulighed for at få oversættelser og vejledning i forhold til deres situation i Kriminalforsorgens institutioner. Jeg har fundet det mest hensigtsmæssigt at udskille spørgsmålet om oversættelse af afgørelser fra inspektionen og færdigbehandle det på en særskilt sag.

Opfølgning

Som det fremgår ovenfor, har jeg henstillet til Udlændingesservice og ministeriet nærmere at undersøge og klarlægge spørgsmålet om tilsynsmyndighed med hjemmeunderviste børn. Jeg har bedt ministeriet om at underrette mig om resultatet af undersøgelsen.

Underretning

Denne opfølgingsrapport sendes til Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration og Udlændingesservice. Jeg beder Udlændingesservice videresende et eksemplar til henholdsvis Dansk Røde Kors, Asylafdelingen, og Asylcenter Avnstrup.

Opfølgingsrapporten sendes også til Folketingets Retsudvalg og Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik.

Jens Møller

Direktør